

Digiohjausta kaikille!

Tietosuoja ja tietoturva

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tietosuoja-asetus

- › Tuli täysimääräisenä sovellettavaksi 25.5.2018
- › Täydentävä kotimainen lainsäädäntö hyväksyttiin eduskunnassa 13.11.2018, laki tuli voimaan 1.1.2019 ja se kumosi samalla kumotaan mm. vanha henkilötietolaki.
  - › Kotimainen lainsäädäntö lähinnä täsmentää asetusta ja määrittelee mm. vaitiolovelvollisuuden kaikille henkilötietoa käsitteleville.
  - › (ei näy vielä 8.1. esim. Finlexissä, mutta löytyy valtioneuvoston sivuilta)
  - › <https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f805f5b62>

Uutta suhteessa aikaisempaan lainsäädäntöön

- › ”Oikeus tulla unohdetuksi” - > ei sovelleta lakisääteisiin rekistereihin, joissa tieto tulee säilyttää lakisääteisesti. (käytännössä esim. kaupalliset rekisterit).
- › Oikeus saada itseään koskevat tiedot sähköisesti ja siirtää tietojaan järjestelmästä toiseen.
- › Tietosuojavastaava (aiemmin vain SOTE, nyt laajasti)
- › Tietoturvaloukkauksista raportointi (valvontaviranomainen ja rekisteröity)
- › Hallinnolliset sanktiot (ei vielä tietoa, koskeeko julkishallinnonorganisaatioita)
- › ”Sisäänrakennettu tietosuoja” – järjestelmä on suunniteltu niin, että tietosuoja on helppo osoittaa.
- › Jos henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen, suostumuksen on oltava nimenomainen (ei ”poista ruksi, jos ei”, vaan ”laita ruksi”, jos hyväksyt

Ei niin uutta

- Oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot
- Velvollisuus korjata virheelliset tiedot
- Poistettava tarpeeton ja vanhentunut tieto.

Tietosuoja-asetuksen ydinkohdat

› Sisäänrakennetun tietosuojan periaate

- › Järjestelmät, prosessit ja periaatteet on määritelty sellaisiksi, että ne lähtökohtaisesti tukevat tietosuojaa.

› Oletusarvoisen tietosuojan periaate

- › Vain kunkin tarkoituksen kannalta tarpeelliset henkilötiedot
- › Käyttötarkoitussidonnaisuus

› Osoitusvelvollisuus

- › Pitää pystyä osoittamaan, että näitä periaatteita on noudatettu organisaation toiminnassa.
- › Pelkkä lain noudattaminen ei riitä, vaan se tulee todentaa.

Henkilötietojen käsittelyperusteet

- › rekisteröidyn suostumus
- › sopimus
- › rekisterinpitäjän lakisääteinen velvoite
- › elintärkeiden etujen suojaaminen
- › yleistä etua koskeva tehtävä tai julkinen valta
- › rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.

Tietosuoja ja tietoturva on kaikkien asia

Organisaation omia ohjeita on syytä noudattaa

- LinkedIn jäi kiinni tietosuojan vastaisesta toiminnasta, joka oli heidän omien ohjeidensakin vastaista.
  - https://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/linkedin-teki-harskin-tempun-rikkoi-omiakin-tietosuojakaytantojaan-18-miljoonaa-kertaa-6750527

Seuraamukset voivat olla isoja.

- Esimerkiksi Uber sai Iso-Britaniassa ja Hollannissa yhteensä yli miljoonan euron sakot, kun jätti kertomasta siitä, että heidän hallustaan oli anastettu henkilötietoja, pahemminkin olisi voinut käydä.
  - https://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/uber-sai-samalla-kerralla-kahdelta-maalta-yli-miljoonan-euron-sakot-olisi-voinut-kayda-huonomminkin-6750718

Toisaalta....

- Huolimatta erään saksalaiskaupungin tulkinnasta, tietosuoja ei estä lapsia kirjoittamasta joulupukille.
  - https://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/kaikki-paha-pannaan-eu-n-piikkiin-gdpr-kieltaa-lapsia-kirjoittamasta-joulupukille-6750873
- Suomessakin tietosuoja-asiat ovat päässeet otsikoihin. Trafi ei ottanut huomioon tietosuoja-asetuksen tarpeellisuusvaatimusta julkistaessaan toisen lain nojalla tietoja.
  - <https://yle.fi/uutiset/3-10559075>

Mitä sitten pitää tehdä ?

- › Hallussa olevista henkilötiedoista huolehtiminen.
  - › Kotimainen Tietosuojalaki (5 luku §35 säättää vaitiolovelvollisuuden koskemaan kaikkia, jotka saavat käsiinsä toisen henkilön henkilötietoja)
- › Ei vain se, että joutuvatko henkilötiedot toisen haltuun, mutta jos esim. organisaation sähköpostiosoitteita kaapataan, niin siitä saattaa aiheutua vahinkoa sähköpostin omistajalle -> ilmoitusvelvollisuus.
  - › Jos tietojen joutuminen on omiaan vaarantamaan rekisteröidyn oikeuksia. Ei koske vain yksityisyydensuojaa.

Jokaisen tulee tuntea oman organisaationsa tietosuojan periaatteet

- › Ainakin niiltä osin, kuin liittyvät omaan työhön.
- › Pitää tietää mitä ovat henkilötiedot, eivät vain nimiä ja henkilötunnuksia, vaan myös kuvia ja henkilöä kuvailevia tietoja, joiden avulla henkilö on yksilöitävissä.
- › Se, että jokin tieto on henkilötieto ei tarkoita, etteikö sitä saisi käyttää tai jopa jakaa, mutta tulee tiedostaa aina onko ko. toimintaan oikeutta ja missä mittakaavassa toiminta on tarpeellista.

Tietoturvan säätö

<https://legacy.viestintavirasto.fi/kyberturvallisuus/tietoturvanyt/kybersaa.html>

Haluatko tarkistaa onko osoitteesi väärissä käsissä?

- › <https://haveibeenpwned.com/>
- › Palveluun voi jättää sähköpostiosoitteensa myös talteen, niin saa ilmoituksen jos se oma osoite on ollut jossain tietovarkaudessa mukana. Hyvämaineinen ilmaispalvelu.

oamk.fi/digiohjaus @digiohjaustakaikille @Digiohjaus #digiohjaus

Linkkejä

- › Arjen tietosuoja: <https://vimeo.com/222342825>
- › Tietosuoja ja tietoturvan huoneentaulu: https://opitietosuoja.fi/images/tiedostot/pikakuvakkeet/Ty%C3%B6kalupakki_Tietoturva_huoneen_taulu.pdf
- › Tietosuojan sanasto <http://www.tietosuoja.fi/fi/index/euntietosuojaudistus/sanastoa.html>
- › Vahtihankkeita: <http://vm.fi/tietosuoja-yhteishankkeet>
- › Tietotuoja/-turva testejä: <https://cybersecuritymonth.eu/references/quiz-demonstration/welcome-to-the-network-and-information-security-quiz/>

